

פחד דוד

פרשת אחרי מות קדושים ו' אייר תשע"ה 763

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

הגבולות למסירות נפש בעבודת ה'

מתוך שהייתי מתבונן במעשיו והתרגלתי לנהוג כמוהו. ובין הדברים שדומה אני לאבא ניתן למנות את האהבה לתת צדקה ולסייע לנדכאים וחלשים, כפי שאבא היה נוהג לחלק מכספו לצדקה, וכן מצות התפילין חביבה עלי עד מאוד כפי שהיתה חביבה על אבא זיע"א.

כמו כן חש אני שירשתי תכונה נוספת מאבא בכך שמוכן אני לספוג דברי עלבון כלפי, אך בשום אופן שבעולם איני מוכן לשמוע מילים רעות על התורה הקדושה ולומדיה. וכאשר אני אכן שומע אי מי שמתבטא כנגד לומדי התורה, מיד הכעס מציק את לבי עד שאיני יכול להבליג על עצמי. וזוכר אני שאף אבא שהיה שתקן גדול מטבעו בכל הנוגע לענייניו, אך בעניין כבוד התורה ולומדיה הוא היה חסר פשרות, ואוי למי שנתפס על ידו מדבר דברי סרה כנגדם.

ומכל מקום נראה לומר שנדב ואביהוא היו דומים לאביהם בתכונותיהם בבחינת מעשה אבות סימן לבנים, וכל החטא שלהם נבע מתוך כך שעז היה רצונם לחבור ולהתקשר עם האש של מעלה, אך לא הייתה קיימת בהם הידיעה שאש זו היא עזה וחזקה מדאי עבור בשר ודם, ועל כן לא זו הדרך להתעלות מבחינה רוחנית ולהתקשר לקב"ה. הקב"ה בהמיתו את בני אהרן, רצה להעמיד את בני ישראל על כך שהקב"ה אכן חפץ בהתעלות בניו ובהתקשרותם אליו עד שחם שלוש ימותו, אך עליהם לדעת שישנם דברים שהינם מחוץ לתחום והם לא הדרך והאמצעי לחבור לבורא יתברך.

והיות שכונת בני אהרן הייתה לטובה, ונהגו באופן זה כיוון שירשו מאביהם את התכונה של מסירות נפש והשתוקקות עזה להתקשר לקב"ה, על כן רצה הקב"ה שכל בני ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה', מפני שלא מתוך גאווהם וגבהות לבבם הגיעו לידי זה החטא, אלא מתוך שירשו תכונה זו מאביהם - להיות חפצים ומשתוקקים לדבוק בה' יתברך.

משום כך הקב"ה רואה לנכון את הצורך לצוות לאהרן על עניין זה, היות וידע שאהרן מטבעו חפץ בקשר חזק עם ה' יתברך, ומכיוון שבניו כבר נכשלו בדרך להשגת קשר זה, על כן הוא מזהירו לבל ילך בדרך בניו שירשו ממנו תכונה זו, אלא יחפש להתעלות בעבודת ה' בדרכים הראויות והכשרות שנועדו לשם כך, ולא יחפש למות מתוך קרבת ה' על ידי כניסה מיותרת לקודש פנימה.

ומעניין זה אנו למדים מנין שאבו בני אהרן את הכוחות למסור את נפשם למען ה' יתברך, שמתוך שהתבוננו בדרכי אביהם, למדו הנה כי שיש לעבוד את ה' יתברך באופן ישיר עם כל הכוחות הנתונים לרשות האדם, בבחינת "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים לה, ז). אך בני אהרן מרוב להיטותם לעבוד את ה' באופן ישיר, לא נתנו ללבם שישנם דרכים שהינם מחוץ לתחום היכולת וההשגה של האדם, וההולך בדרכים אלו, סופו לתת על כך את הדין. והוא שאמרנו, שהקב"ה חפץ שכל בני ישראל ישתתפו בצער מות בני אהרן, כיוון שכל כוונתם הייתה טהורה ולשם שמים ולא חלילה גאוות לבם הנחתה אותם לנהוג בדרך זו.

"ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש מבית לפרוכת אל פני הכפורת אשר על הארון ולא ימות כי בענן אראה על הכפורת." (ויקרא טו. ב.)

הקב"ה מצווה למשה לומר לאהרן שלא יכנס אל הקודש פנימה בכל פעם שלבו חפץ, אלא עליו לדעת שהרשות נתונה בידו להיכנס לקודש הקודשים רק פעם אחת בשנה ביום הכיפורים, וגם זאת לא לצורך עצמו אלא לצורך תפילה ובקשה עבור כלל עם ישראל. והקב"ה מדגיש באזני משה שעליו לומר לאהרן שיקפיד על עניין זה, על מנת שלא יארע לו כפי שארע עם בניו נדב ואביהוא שנשרפו, היות ולא נהגו כבוד במקדש.

ועל ציווי זה של הקב"ה עולה התמיהה, וכי יעלה על הדעת שאהרן יכנס אל הקודש פנימה מבלי לקבל רשות מפורשת מהבורא יתברך, הרי אהרן היה ידוע בצדקותו הרבה, וכל מעשיו והליכותיו היו מכוונים לשם שמים. אם כן קשה מדוע יש צורך להזהירו באופן מדוקדק שכזה, ובפרט כעת לאחר שבניו מתו, יודע הוא עד כמה חמור עוונו של מי שאינו נזהר בכבוד המקדש.

ושאלה זו מתעצמת עוד יותר לנוכח העובדה שאהרן מצד עצמו לא חפץ לשאת בתפקיד הכהן הגדול וחשב שמשה אחיו הצעיר ראוי יותר ממנו לשרת בתפקיד זה, ורק לאחר שמשה רבנו שידלו בדברים והעמידו על הזכות הגדולה להיות משרת בקודש, הסכים אהרן לקבל על עצמו תפקיד חשוב זה. ולאור זאת נראה שציווי זה של ה' הינו לכאורה מיותר ובודאי שאהרן היה נזהר עד מאוד בכבוד המקדש, בפרט שמלכתחילה לא חפץ לקבל על עצמו את זה התפקיד ובעונותו כי רבה חשב שאחיו משה ראוי לכך יותר ממנו.

והנה יש לדעת שהתורה וחז"ל מעמידים את האדם על כך שישנם תחומים שהם מחוץ להשגתו ושליטתו. וכגון זה ניתן למנות את האיסור המפורש לפתוח מכתבים שאינם מופנים אליך. וכן את החובה לדפוק על דלת החבר לפני שנכנסים לחדרו. ומסייגים אלו המוטלים על האדם, אנו למדים על כך שהתורה חסה על פרטיותו של האדם, וכמו כן רוצה לחנך כל אדם באשר הוא שישנם תחומים בהם אין ידו מגעת, על כן עליו להיזהר זהירות יתירה לבל ישגי את גבול שכנו או חברו. ומעתה מתעצמת ביותר שאלתנו, הרי ודאי הוא שאהרן הכהן לא יכנס למקומות לא לו, שכל אדם פשוט - מצווה ונזהר בכך.

ונראה להשיב על זו השאלה על פי האמור בחז"ל (עי' תנחומא לך לך ט) "מעשה אבות סימן לבנים", משמע שהבנים בדרך כלל יורשים את מידות הוריהם, מתוך כך שהם מביטים בהם היאך הם נוהגים ואחר כך מחקים אותם במעשיהם. וכאשר מביט אני על עצמי, נוכח אני לראות שישנם תחומים בהם אני שונה מכ"ק אבא זיע"א בתכלית השינוי, בכך שאבא היה אדם שתקן מטבעו וכמעט לא היה מוציא מילה מפיו, ואילו אני אוהב להרצות את משנתי ובכך לקרב לב בניו אל אביהם שבשמים. לעומת כן ישנם דברים שדומה אני מאוד לכ"ק אבא

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:38 | 18:54 | 18:46 | 18:55

מוציא שבת 19:53 | 19:56 | 19:56 | 19:55

רבינו תם 20:32 | 20:29 | 20:32 | 20:31

הילולא דצדיקיא

ו - רבי חיים סתהון מח"ס "ארץ חיים"

ז - רבי שלמה לינטשיץ בעל ה"כלי יקר"

ח - רבי ירחמיאל יצחק היהודי הקדוש מפשיסחא

ט - רבי אביגדור קרא בעל "הקנה"

י - רבי חיים אברהם גאגין

יא - עלי הכהן ע"ה

יב - רבי נפתלי מרופשיץ

יג - רבי מסעוד ב"ר יעקב אביחצירא

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרות השבוע: "ויהי דבר ה' אלי לאמר".
(יחזקאל כ)

הקשר לפרשה: הנביא יחזקאל צועק חמס על חטאיהם של ישראל בתקופתו, שהוא מענין הפרשה שבה מוזהרים ישראל על קיום המצוות ושלא לעשות כתועבות הגויים.

"זימרו בי בית ישראל במדבר בחקתי לא הלכו ואת משפטי מאסו". (יחזקאל כ. יג)

הנה ישנם אנשים שאינם שומרים את התורה והמצוות, זאת מתוך בטענה שהם אינם 'מבינים' את חוקי התורה ומצוותיה.

הם כן שומרים ומקיימים את המצוות השכליות, כאלו שהשכל וההיגיון מחייב אותם.

אולם אין טענתם נכונה, מכיון שחובה מוטלת על האיש היהודי לשמור את כל התרי"ג מצוות בשלימותו, אף מבלי שידע מהי טעמה של כל מצוה ומצוה, לפי שכולן ניתנו מפי הגבורה בסניני, ויש לכל מצוה ומצוה את טעמה וסודה, שהם גלויים וידועים למי שאמר והיה העולם.

אותם אלו שאינם שומרים את חוקי התורה ומצוותיה, סופם שיזניחו גם את המצוות השכליות.

וזהו מה שאמר הכתוב "בחקתי לא הלכו" - אם לא הולכים בחוקות התורה ולא שומרים על המצוות הכתובות בתורה, אזי בסופו של דבר מגיעים גם ל"את משפטי מאסו" - סופם שיזניחו גם את המשפטים, דהיינו את המצוות שטעמם ידוע וגלוי לנו.

(תורת הפרשה)

שנת הארץ

מותר לרסק פירות שרגילים בכך כיון שהם נשארים אוכל, אולם אסור לרסק פירות שאין הדרך לרסק אותם, אלא אם כן מרסקים מעט באופן שצורת הפרי קימת. וכן מותר לרסק פירות לתינוקות, אף שאין דרך לרסק פירות אלו למבוגרים.

מותר לקלף פירות שדרכם בכך כמו תפוחי עץ וגזר, אולם יש להיזהר שלא לקלף יותר מדי כדי לא להפסיד את הפרי, ואסור לקלף פירות שאין הדרך לעשות כן כמו משמש ועגבניה, אלא אם כן צריכים לקלף לצורך תינוקות שרגילים לאכול את הפרי ללא הקליפה.

כמו כן, מותר להוריד חתיכה עבה עם הקליפה כך שהיא עדין ראויה לאכילה, וגם מותר להסיר חלקים נגועים מהפרי מחמת כנימות או תולעים שיש בפרי.

במסילה נעלה

התפילין המעוררות

והרב אמר לה שאם היא תשמור שבת, ותקפיד לאכול רק מאכלים כשרים - היא תזכה להבריא ממחלתה.

אימי שמעה לעצתך, שכן לא הייתה לה כל ברירה אחרת, וברוך ה' עד היום, שש שנים לאחר המחלה האיומה, היא חיה בבריאות ובאושר."

לאחר שתיקה קלה של התרגשות המשיך האיש בדבריו: "תמיד רציתי להכיר את הרב שריפא את אמא שלי, אולם בכל פעם שבה הרב מגיע לעירנו, אני נאבק עם עצמי האם לבוא להיפגש עם כבוד הרב, או לא. אני פוחד שמא הרב יכריח אותי לחזור בתשובה ולשמור את כל מצוות התורה, ולכן עד היום טרם מצאתי אומץ להגיע אל הרב כדי להודות על הרפואה שהרב הביא לאימי."

הבטתי באיש שלפני ואמרתי לו: "לא אני ריפאתי את אמך, הקב"ה הוא שריפא אותה כיון שקיבלה על עצמה לשמור שבת ולהקפיד על כשרות המאכלים."

"אולם שאלה לי אליך, כיצד יודע אתה על בואי בכל פעם שאני מגיע לעיר?"

"כבוד הרב" השיב האיש, הבית שלי נמצא לא הרחק מכאן, וכאשר הרב מגיע לעיר - ישנו תור ארוך מחוץ לבית הכנסת. כאשר אני מבחין בתור הארוך שמגיע עד לרחוב, אני שואל את הממתנים: 'האם חג היום? מדוע אנשים רבים כל כך ממתנים מחוץ לבית הכנסת? והם משיבים לי באופן קבוע שהרב פינטו שליט"א הגיע לבקר את הקהילה במקום ועורך קבלת קהל, וכך אני מעודכן על בואו של הרב לעיר."

לשמע דבריו אמרתי ליהודי:

"אם כך, כעת הקב"ה גרם לך בהשגחה פרטית להיפגש עימי, ומה בכוננתך לעשות עם הדבר?"

האיש הרכין את ראשו ואמר: "הריני מקבל עלי להניח תפילין בכל יום ולהקפיד להתפלל במניין."

כיון שכך - ביקשתי מאחי, רבי יעקב שליט"א שימשיך ללוות את היהודי ולתמוך בו בדרכו החדשה.

כאשר יהודי זוכה לחוש את טעמן הערב של המצוות - נפשו מבקשת לשוב לבוראה, וכאשר הוא משכיל לנצל את רגעי ההתעוררות הללו - הוא זוכה לסייעתא דשמיא מהקב"ה ולהתעלות רוחנית גדולה.

באחד הבקרים של ימי הקיץ החמים, בהיותי בבית הכנסת ע"ש רבנו חיים פינטו זיע"א בלוס אנג'לס שבארצות הברית, המזגן חדל מלפעול. מכיון שחשתי שהחום הנורא פושט בגופי והאוויר אוזל מריאותיי, יצאתי אל מחוץ לבית הכנסת כשאני מעוטר בטלית ובתפילין וביקשתי לשאוף מעט אויר צח.

לפתע חלף על פני אדם הרכוב על אופניו. כשהבחין בי ובתפילין אשר על ראשי - הוא לא הסיר את עיניו ממני, וכיון שלא הסתכל להיכן שהוא נוסע, הוא נתקע עם אופניו בקיר בית הכנסת, ונפל.

סייעתי בידו מיד לקום על רגליו, ובררתי אצלו האם הוא חש בטוב לאחר הנפילה. האיש התנער מהעפר שדבק בו והשיב במהירות שהכל בסדר איתו.

כיון שכך, שאלתי אותו: "מה גרם לך להסתכל עלי כל כך בעיון עד שלא הבחנת להיכן אתה נוסע?"

השיב לי האיש: "כבוד הרב, אני בן ארבעים ושש שנים, ובכל שנות חיי - רק פעם אחת ויחידה הנחתי תפילין כאשר מלאו לי שלוש עשרה שנים ונעשיתי בר מצוה. מאז לא הנחתי תפילין כלל.

כאשר ראיתי אותך כעת מעוטר בתפילין ועטוף בטלית, נזכרתי בתפילין שלי שכבר קרוב לשלושים ושלוש שנים לא הנחתי. כף רגלי לא דרכה כבר שנים רבות בבית הכנסת, ואפילו ביום הכיפורים אינני צם ואינני מגיע לתפילה בציבור.

לשמע דבריו הזמנתי אותו להיכנס לבית הכנסת ולהניח את התפילין שלי, וכמו כן הצעתי לרכוש עבורו זוג תפילין. היהודי נענה להזמנתי להיכנס לבית הכנסת ולהניח תפילין, אך יחד עם זאת אמר שכסף לא חסר לו והוא איננו זקוק שארכוש עבורו תפילין.

לאחר שהניח תפילין, פנה אליי היהודי בהתרגשות, ואמר:

"לפני שנים רבות חלתה אימי במחלת הסרטן אשר התפשטה בכל גופה והרופאים שהתייאשו מחייה לא נתנו לה סיכוי לחיות יותר מחודש ימים. באותם ימים אימי באה אל כבוד הרב כדי לבקש ברכה לרפואה,

נצור לשונך

גם בין שונאים

תולה ארץ על בלימה

אסור לספר רכילות אף בדבר שהוא אמת.

גם במקרה שבין כך היו שניהם שונאים זה את זה, וכל שכן אם הם אוהבים זה לזה, ועל ידי הרכילות שסיפר הוא הכניס ביניהם שנאה.

בדרך אבות

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
על פרקי אבות

"שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא" (ג. ג.)

אמרו חכמינו זכרונם לברכה בגמרא (ברכות נה, א); כל זמן שביט המקדש קיים, המזבח מכפר על ישראל, ועכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו.

וצריך להבין איך שלחנו של אדם שאוכל עליו, מכפר על עוונותיו.

אלא מכאן למדנו, שכשהאדם כובש את תאוות האכילה, עונותיו מתכפרים, וכל העוסק בדברי תורה בשעת האכילה, הוא פורש מן התאוה, שהרי אינו נתון כולו בתוך האכילה, והלימוד מסיח את דעתו קצת מן ההנאה. ולא עוד, אלא אין האדם יכול לעסוק בתורה כשהוא הולך אחר תאוותיו, שהרי אחר שניתנה תורה לישראל אכלו את המן, ועל המן אמרו חכמים (יומא עה, ב) שהוא לחם שמלאכי השרת אוכלים אותו, כלומר, שהוא מאכל רוחני.

ולמדנו מכאן, שבשעה שעסקו ישראל בתורה, לא התענגו בתענוגי העולם הזה, ולכן ירד להם המן מן השמים דוקא, שהוא נס גלוי, ואף על פי שבדרך כלל הקב"ה מלביש את הניסים בדרך הטבע ואינו אוהב להרבות בניסים, לא עשה כך אצל המן, אלא ירד מן השמים לפני עיניהם של ישראל. ויש אומרים שבירכו עליו המוציא לחם מן השמים, ויש אומרים הנותן לחם מן השמים, ויש אומרים הממטיר לחם מן השמים (עי' בני יששכר מאמרי השבתות ג, ג; שו"ת תורה לשמה סי' ס"ג ועוד), כדי להודיע לדורות, שאין אדם יכול לעסוק בתורה כשהוא מתגשם בתענוגי העולם. ואמרו רבותינו (עי' מכילתא בשלח פתיחתא) לא ניתנה התורה אלא לאוכלי המן. ועל ידי שהאדם עוסק בתורה על שלחנו, סימן ששבר את תאוות.

וכן מצינו אצל רבי חנינא בן דוסא, שאמרו עליו חכמים (ברכות יז, ב); בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת; כל העולם כולו נזוין בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת.

כל כך היתה גדולה זכותו של רבי חנינא בן דוסא, לפי שלא רצה ליהנות מן העולם הזה ולהתגשם, כדי שיוכל לעסוק בתורה. וחכמינו ז"ל אמרו (יבמות כ, א) קדש עצמך במותר לך, ובשעה שהאדם מקדש עצמו בשעה שהוא אוכל, שלחנו מכפר עליו כמו שהיה שלחנו של מקום מכפר עליו בזמן שהיה המקדש קיים, שהרי שלחנו שלומד עליו הוא שלחן שלפני ה', כמו שהמזבח היה שלחן שלפני ה'.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם" (יח. ד.)

להודיע הקדמה אחת ששמעתי משם הרב הקדוש מהר"י לוריא זצוק"ל, והוא; כי לפעמים יתהפך האדם וישתנה מטוב לרע בטבעו ומזוג, ולא ידע מאיזה סיבה והוא עצמו יתמה איך נהפך בדעתו. ואמר כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם מאכל שיש בו חלק מחלקי הרע, או יש בו נפש רעה מהגלגולים לסיבת תחלואיהם, וכאשר תכנס הנפש הרעה או ניצוץ הרע בקרבו - תטהו מטוב לרע, ותגבר בו בחינת הרע. מעתה השומר עצמו ממאכלות הרעות, יתגבר החפץ בו בדברים הנוגעים לנפש, והוא אומר "לעשות רצונך א-להי חפצתי", וזה היה לי להיות "תורתך בתוך מעי".

מן המעיין

"קדשים תהיו כי קדוש אני ה' א-להיכם" (יט. ב.)

את פשר הסמיכות בין הפסוק הזה לפסוק שלאחריו "איש אמו ואביו תיראו", באר ה"ילקוט הגרשוני" על פי דברי חז"ל (נדה לא): "שלשה שותפין הן באדם; הקדוש ברוך הוא, אביו ואמו".

אביו ואמו נותנים את הגוף, הקב"ה נותן את הנשמה.

והנה, חלקו של הקב"ה, הנשמה, קדושה וטהורה היא ותטה את האדם לדרך הטוב והישר, ואלו הגוף שהוא בא מהאב והאם, אדרבה, מטהו אחר התאוות הגופניות ומביא אותו ממחנה קדושה למחנה טומאה רח"ל.

וזה שאמר הכתוב: "קדושים תהיו - כי קדוש אני ה'". וכיון שאני קדוש, גם החלק הבא ממני, היינו הנשמה, קדושה היא, ואין לכם לירא מחלק זה.

אבל "איש אמו ואביו תיראו", מחלקי האב והאם הגופניים - מהם יש לכם לירא, שלא יטו אתכם מדרך הישר לבאר שחת.

לפי זה, ממשיך ה"ילקוט גרשוני", יתבאר דבר נוסף.

הנה נאמר במשלי (יט. יד): "בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת". ולכאורה קשה, מדוע דוקא "אשה משכלת" מה' היא, הלא הכל מאת ה', כמו שכתוב: "כי ממך הכל ומידך נתנו לך" (דברי הימים א; כט. יד)?

ולהאמור יובן, שהרי כל תאוות העולם הזה ירושה הן לנו מאבותינו, ובכלל זה גם מה שנושאים אשה לשם ממון. וזהו שאומר הכתוב: "בית והון" - מה שמחזרים ורצים אחרי בית והון, ונושאים אשה לשם ממון, "נחלת אבות" - תאוה זו ירושה היא לנו מאבותינו. אמנם, "ומה" - הרצון והחשק הנטוע בלבנו מאת ה'; הוא לבקש "אשה משכלת", אשה יראת ה', כמו שנאמר: "ראשית חכמה יראת ה'".

"לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח"

את עמיתך" (יט. ז.)

לדברי רבי יהונתן אייבשיץ מפראג, קיים קשר הדוק בין שתי המצוות, המובאות בפסוק זה. שאם אדם מקיים כראוי מצוות תוכחה כלפי הזולת, מביא הדבר ליחסי אחווה ורעות בין הבריות ולקיים מצוות "לא תשנא את אחיך בלבבך". שבשעה שהמוכיח צודק בדבריו, יצדיק אותו מקבל התוכחה ויתקן את מעשיו; ואם אין יסוד להוכחה, ייווכח המוכיח שטעה ויתנצל על טעותו.

לעומת זאת כשרואה אדם את חבירו החוטא ואינו מוכיחו על כך - ממילא נוצרת שנאה כבושה בין השניים ההולכות ומעמיקה בלא כל מעצור, והוא שאמר בן עזאי: "הווי רץ למצווה קלה כבחמורה... שמצווה גוררת מצווה ועבירה גוררת עבירה" (אבות ד. ב.).

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

על כך?

הלא גם אם לא ביקש מחילה, גם אם עודינו ברשעותו כדאי שתמחל לו. למענך. וכל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו (ר"ה ז). אז נכון גם, שיש לנו עוד זמן עד ליום הכיפורים, אבל לדעת רבי יוסי (ר"ה טז) האדם נידון בשמים בכל יום, הפנקסים נפתחים ונבדקים מידי יום. אם כן נמהר לסלוח ולזכות בכל יום בכל הישועות.

מבקש את סליחתך

מהומה רבתי פרצה בחצר בית הכנסת 'החורבה': שליה בית הדין, נכנס לחדרו של ר' פיטל המלמד, והודיע לאחד הנערים, כי הראב"ד הגאון רבי צבי פסח פרנק בקשו להיכנס אליו לחדר בית הדין...

המלמדים ששמעו על כך, החלו לשער, על מה ולמה הוא מוזמן

לבית הדין. כלום הזיק למישהו או שהוא חשוד במעשה אסור?

נער שובב היה אתו נער, ידיו רב לו במעשי קונדס שונים, אך מה לו

ולבית הדין?

הילד היה חיוור כסיד, ולא ידע לשית עצות בנפשו, האם ללכת להזעיק את אביו ולהתייעץ עמו כדת מה לעשות. הוא החליט לאזור עוז ולהתייצב בפי הרב ולשמוע במה המדובר.

בפיק ברכיים, ביראה ורעד, הלך להתייצב בפני הרב פרנק. הרב לטפו ברוך, ואמר לו; הרי ראש השנה מתקרב ובא. נזכרתי, שלפני מספר חדשים, גערתי בך על שהפלת את בני ממדריגות החורבה בעת קטטה.

נתברר לי כעת, שאתה לא היית האשם היחידי באותה מריבה.

ובכן, אני מבקש את סליחתך...

לו לומר; 'מניין? שנאמר לפני ה' תטהרו' ותו לא. ותירץ שרבי אלעזר בא להוסיף שאם יש עליו עוונות שבין אדם לחבירו, תלויה כפרת עוונותיו שבינו למקום בכך שירצה את חבירו. וזה שנאמר "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה'". כלומר, מכל החטאים שבינו למקום. אימתי? כאשר 'תטהרו' מהעוונות שביניכם לבין חבירכם.

כל כפרת יום הכיפורים תלויה בריצוי הזולת, ואף אם חטאו לאדם אחד, פעם אחת, בפגיעה קלה, אם לא יבקשו ממנו סליחה - הרי שהחטא הקל הזה חוסם את מחילת כל העוונות ביום הקדוש והנורא.

הרב גלינסקי זצ"ל, ציין בדרשתו את דברי הגמרא (שבת קמט): האומרת, שמי שחבירו נענש על ידו - אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא.

ועל מי מדובר שם? על נבות היזרעלי, שאחאב מלך ישראל שעליו נאמר שאין לו חלק לעלם הבא; העליל עליו עלילת שוא, רצח אותו ואף ירש את נכסיו. וכשרוחו של נבות ביקשה לנקום בו - הוציאוהו ממחיצתו של הקב"ה.

אמירה כזו נוקבת, מחייבת התבוננות מעמיקה. הלא נראה מה שאמר הקדוש ברוך הוא לדוד (סנהדרין צה); עד מתי יהיה עוון זה טמון בידך? על ידך נהרגה נוב עיר הכהנים, ועל ידך נטרד דואג האדומי, ועל ידך נהרגו שאל ושלשת בניו. רצונך יכלו זרעך או תימסר ביד אויב?

והשאלה מיד מנקרת בראש; וכי דוד המלך הוא אשם בכך שדואג האדומי מקנא בו? שדואג האדומי רוקם עליו עלילת שקר, על נוב עיר הכהנים, והוא מסית את שאול המלך נגדו?!

אבל, וכאן מגיע האבל הגדול; חבירו נענש על ידו. זוהי הנקודה. גם אם החבר אשם, ואם בגלל שאינך מוחל - לא יעבור חברך את יום הכיפורים בשלום, ויארעו לו חלילה אסונות ופגעים, יהיה הקולר תלוי בצווארך. האם תסלח לעצמך

חלק נכבד בעבודת המיזות, נתקע אי שם בסוף המסלול; ברגע שהושגה הבנה בתודעה האישית שאכן לא נהגנו כהוגן, חטאנו בפינו ופגענו ברגשות הזולת, כשעל הדרך קילפנו מאישיותינו כמה הרגלים שליליים, ומה שנותר זה לפייס ולבקש את הסליחה. אוי. כמה זה קשה. כמה זה נראה לנו כבלתי פתיר.

בפרשת 'אחרי מות' שנקרא השבוע, נתוודע למיוחדות של יום הכיפורים, עיצומו של היום מכפר על בני ישראל ומטהר אותם מעוונותיהם. על אלו עוונות?

חז"ל מתייחסים לשאלה זו ומבהירים את הענין (יומא פה:).

"עבירות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר. עבירות שבין אדם לחבירו, אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו. דרש רבי אלעזר בן עזריה; מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו - עבירות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר. עבירות שבין אדם לחבירו, אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו."

והקשה מרן כ"ק רבינו יאשיהו פינטו זיע"א, בחידושו ל'עין יעקב'; לכאורה מה הוסיף רבי אלעזר על דברי תנא קמא. הרי תנא קמא כבר הדגיש שעבירות שבין אדם למקום יום הכיפורים מכפר, עבירות שבין לבין חבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה ויפייס אותו. ואם הוא בא לומר לנו את המקור מהתורה, היה

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

פעם פגש רבי חיים זיע"א באדון קדוש ברחוב, וביקש ממנו שיתן כסף לצדקה. אדון קדוש אמר לו שאין לו כסף בכיסו. אלא שדבריו לא היו נכונים, מכיון שאכן היה לו כסף בכיסו.

לא חלף זמן רב, ואדון קדוש איבד את הארנק שבו היה מצוי כל כספו, וכל המאמצים שהוא נקט בהם כדי למצוא את הארנק, לא הועילו לו. בצר לו הוא ניגש בבכיה לרבי חיים זיע"א, וביקש ממנו שיעזור לו במצוקתו. רבי חיים זיע"א הביט בפניו ואמר לו:

"השם יתברך נותן כסף לאדם, כדי שיהיה עליו אפטרופוס, ויעשה בו מצוות ומעשים טובים. אבל אם האדם אינו אפטרופוס נאמן, הרי שאז השם יתברך לוקח ממנו את כספו, והוא מעביר אותו לאדם אחר יותר נאמן."

כדברי הרב כך היה: אדון קדוש לא מצא יותר את ארנקו.

אסור לומר אין לי

באחד ממסעותיו של רבי חיים פינטו זיע"א, למגבית עבור מצות "הכנסת כלה", הוא נכנס לחנותו של צורך יהודי וביקש ממנו צדקה למצוה יקרה זו. הצורך השתוקק לקיים את המצוה ולעשות את רצון הצדיק, אך כסף מזומן לא היה בכיסו. הוא השיב אפוא את פני הצדיק ריקם, ואמר לו "אין לי כסף כדי לתת לכבוד הרב".

שמע זאת רבי חיים זיע"א, ומיד העיר לו: "אין לך? אסור לומר אין לי!"

רבי חיים זיע"א, הוסיף ואמר לו: "אני ממתין כאן, שתבוא אשה ותקנה ממך את כל הזהב שיש לך בחנותך. ומהכסף הזה אתה תתן לי צדקה". וכדברי הצדיק, כך היה. לאחר מספר דקות הגיעה אשה חשובה, ורכשה בכסף מלא את כל תכולת החנות.

כשיצאה האשה מהחנות, אמר לו רבי חיים זיע"א לצורך: "הנה עכשיו כבר יש לך ממה לתת לי, למצות הכנסת כלה".